

NAUJOS VILTYS TREMTINIAMS

Tremtinių Metais amerikiečiai buvo pasizadėję priimti Ameriką extra pabėgėlių, 25% to skaičiaus, kurį priims visi kiti kraštai.

Apytiksliai skaičiuojant spėjama, kad 1959-60 metais kitoose kraštuose buvo įkurdinta per 30,000 tremtinių. Tesėdami savo pažadą Amerikos Kongresas ir Senatas š. m. liepos 2 d. priėmė naują įstatymą PL 86-648, kurį liepos 14 d. pasirašė prezidentas Eisenhoweris.

Pagal jį į JAV be kvotos perdu ateinančius metus galės atvykti apie 8,000 tremtinių ir dar bus primama 500 taip vad. "sunkiai įkurdinamųjų" (seneliai, invalidai).

Tikslius skaičius dar nežinoma, taip pat nenustatyta iš kur tie laimingieji bus atrenkami, tačiau minimi šie kraštai: Vokietija, Italija, Graikija, Austrija. Mat, norima kuo greičiau likviduoti stovyklas, o jų kaip tik daugiausia yra minimuose kraštuose. Ir jos ten laikosi jau 15 metų.

Atvykimui tu naujų tremtinių, atrodo, bus būtina turėti

stiprios individualinės darbo ir buto garantijos. Organizacijos, kaip Balfas, greičiausia galės tik tarpininkauti, o ne garantuoti. Ypatingas dėmesys bus kreipiamas į kvietimą tų 500 sunkiai įkurdinamųjų, nes jie bus reikalingi specialios globos ir priežiūros.

Tačiau nebus leidžiami tie ligoniai, invalidai, kurie bus reikalingi nuolatinės globos, o tik tie, kurie galės mažiau ar daugiau patys save aprūpinti ir išmaitinti. Kiekvienu atveju bus reikalinga stipri garantija. Mat, seniau, atvežus be atodairos kelis tūkstančius vengrų pabėgėlių į JAV, apie 600 iš jų pareikalavo ir buvo grąžinti atgal. Kai kuriems nepatiko Amerika iš viso, kiti negavo buto ir darbo, kitų nebuvo kas globoju. Tiesa, vengrai čia tvirtina, kad pagrindinė priežastis vengrų noro grįžti buvo suskaldytos šeimos. Komunistinė Vengrija neleidžia sujungti JAV, tada dauguma iš JAV grįžo į Vengriją.

Naujoji emigracija pradės vykdyti tuoj pat. Tam jau yra paskirti specialūs valdi-

ninkai, pradėdama tyrinėti senai užvestos bylos.

Norintieji šiuo PL 86-648 įstatymu pasinaudoti, turės susitarkyti dokumentus ir prieš vizos gavimą turės turėti pinigų kelionei ar bilietus iki savo naujos apsigyvenimo vietos. Jų sveikata ir kiti su vizos gavimu susiję dalykai bus tikrinami konsultuose. Vizų išdavimo laikas — du metai, iki 1962 m. liepos 1 d.

Užsiregistruojama naujai imigracijai JAV konsultuose. Užsiregistruojant nereikia turėti garantijų. Jos pristatomos vėliau, prieš vizos išdavimą.

Pagal šį įstatymą negalės atvykti į JAV jau išemigravę tremtiniai, kitaip tariant, įsikūrę, nors tas jų kitam krašte "įsikūrimas" ir pasirodė nevykęs. Abejonių kelia likimas tų, kurie jau vienaip ir kitaip įsikūrė toje šalyje, į kurią kaip tremtiniai atvyko. Tačiau, atrodo, jei jie norės, galės šiuo įstatymu pasinaudoti.

Viso šio naujo įstatymo tikslas yra palengvinti kvotas išsėmų kraštų tremtiniams atvykti į JAV.

Pastebėtos spaudoje žinutės, kad Lietuvos ir kitų kraštų kvotos padidintos, yra netikslios. Lietuvos kvota yra ir li-ko tik 384 vizos metams. Ji yra jau išsemta 8 ar 9 metams. Pagal Lietuvos kvotą dabar (1960 m.) užsiregistruosieji galės atvykti į JAV tik apie 1969 metus. Yra projektas kvotas padidinti ir Lietuvai skirti keturis kart daugiau, bet tai tik projektai.

Prašantiems vizų į JAV jos skirstomos pagal grupes, būtent: 50% duodama specialistams — technikams, 30% ar-

Mrs. Barbara Powers, žmona Maskvoje teismo Jungt. Valstybių lakūno Francis Powers, nuvykusi į Maskvą savo vyro gelbėti, spaudos atstovų apklaušinėjama, pasisakė norinti pasimatyti su Nikita Chruščiovu.

timams Amerikos piliečių giminėms — tėvams, vaikams; 20% artimiems JAV gyventojų (ne piliečių) giminėms. Visi kiti įvairūs giminaičiai naudojami ketvirtąja grupe, kuriai tenka likučiai pirmųjų trijų kategorijų. Ne giminėms ir iliniams žmonėms lieka penktoji grupė, beveik nematomi tripiniai, kitaip tariant, atvykimas į JAV yra beviltiškas dalykas.

Visi vyktą į JAV patenka į kvotą to krašto, kuriame jie yra gimę. Kur žmogus gyvena emigracijos momentu neturi jokios reikšmės. Jei kas gimęs Lietuvoje, o dabar gyvena Australijoje — į JAV vyksta pagal Lietuvos kvotą. Todėl nėra prasmės keisti gyvenamą kraštą, kad būtų lengviau išvykti į Ameriką, neverta pvz. iš Italijos kraustyti į Vokietiją, manant, kad iš ten bus lengviau išvykti. Ir iš Vokietijos vykstantiam į JAV lietuviui taikoma ta pati Lietuvos kvota.

Tačiau yra keli atvejai, kai į JAV norinčiam vykti jokio krašto kvota netaikoma. Be kvotos į JAV gali atvykti žmona ar vyras Amerikos piliečio, nepilnamečiai (iki 21 metų) Amerikos piliečių vaikai, Amerikos gyventojai grįžta į JAV iš studijų užsienyje ir pan.

Nėra jokios kvotos įvažiuojamui į JAV gimusiam Kanadoje, Meksikoje, Kuboje, Haiti ir kituos Pietų Amerikos kraštuos. Žinia, su jais be kvotos atvyksta ir visi šeimos nariai, nors būtų ir kitur gimę. Pvz., lietuvis vedęs brazilietę, atvyksta į JAV pagal žmoną, be kvotos atsiveža ir visus vaikus, nors jie būtų gimę kur nors Europoje. Buvę Amerikos piliečiai ir tų pilietybę praradę, labai dažnai gali atvykti į JAV be kvotos. Kvota netaikoma kunigams (bet ne pamokslininkams ar vienuoliams), Amerikos tarnyboje išbuvusiesiems bent 15 metų, profesoriams, mokslininkams, specialistams ir pan. Kvota į JAV buvo kelis kartus įstaty-

mais panaikinta tremtiniams (1948 m. — 400,000; 1953 m. — 214,000; 1956 — 38,000 vengrams) ir jų čia atkeliavo labai daug.

Dabar įstatymu PL 86-468 vėl panaikinama kvota keliems tūkstančiams. Šia lengvata kai kurie lietuviai, norėdami, tikrai galėtų pasinaudoti. Jų pareiga tuoj pat pajudinti savo emigracines bylas arba iš naujo jas Amerikos konsultuose užvesti. Pradžią patys užinteresuotieji turi padaryti.

Nėra abejonės, kad Amerikos lietuviai ir Balfas stengsis reikalingą dokumentaciją butui ir darbai sudaryti. Tačiau negalima tų dokumentų daryti, kol Amerikos konsulas nepažadės vizos ir tokių dokumentų nepašrašys. Kun. L. Jankus

Tautų Rudens šventė

Praėjusį penktadienį Chicago miesto valdybos patalpose įvyko čia gyvenančių liaisvų ir pavergtų tautų atstovų susirinkimas, kurį suaukė pulk Jack Reilly tikslu išrinkti ir sudaryti tam tikrus tautybių komitetus rudeninei derliaus šventei surengti Chicagoje, Municipal Navy Pier, ateinančio lapkričio mėnesio viduryje.

Iš lietuvių dalyvavo Chicago Lietuvos Tarybos pirmininkė p-lė Euphrosine Mikužaitė, vicepirmininkas V. Mankus ir išdininkas A. Valonis, be to šokių šventės kom. pirm. Bruno Shotas ir p. Leonas Prapuolenis.

Po platesnio reikalo aptarimo, p-lė Mikužaitė, kaip Chicago Lietuvos Tarybos pirmininkė, pridėjo suaukkti ateinančią savaitę suinteresuotų organizacijų atstovų susirinkimą. Vieta ir laikas bus paskelbta vėliau. E. M.

PRIETELIAU, GERIAUSIA DOVANA SAVO DRAGAMS — UZSAKYTI "NAUJIENAS"

AFL-CIO reikalauja senatvės ir nedarbo apsaugą

Kalbėdamas Socialinės Apsaugos Akto, išleisto 1935 m. rugpjūčio 14 d., 25 metų sukakties minėjime Chicagoje, AFL-CIO prezidentas George Meany pabrėžė, kad du skubūs modernių laikų reikalai yra medicinos apdraudimas seno amžiaus žmonėms ir federalinės valdžios tvarkoma nedarbo kompensacija.

"Reikalas aprūpinti sveikatos apsauga socialinės apsaugos pensjon išėjusius žmones yra labai skubus", pareiškė Meany, ir pasakė, kad unijos laukia, kad Kongresas dar šioje sesijoje priimtų sveiką, praktišką ir naudingą programą. "Mokėdami po keletą nikelių per savaitę, atskaitant iš jų algų čekių, Amerikos žmonės tuo būdu apsidrausti nuo didelių sąskaitų daktarams ir ligoninėms savo sename amžiuje. Iš 16 milijonų amerikiečių virš kaip 65 metų amžiaus du trečdaliai turi metinių pajamų mažiau negu \$2,000... Jie vargiai suduria galus su galais. Jie nepajėgia apsidrausti sveikatos". Tačiau Amerikos Medicinos Draugija, Manufaktūristų sąjunga ir Prekybos rūmai esą priešingi senatvės sveikatos apdraudai. Meany priminė, kad tos pačios organi-

zacijos prieš 25 metus ir Socialine Apsaugą vadino "suoliais bėgančių socializmu", nors įstatymas pasirodė esąs geriausių privačios iniciatyvos ramsčiu.

Taip pat dėl nedarbo kompensacijos Meany pasakė, kad nedarbas nebegalį būti vadinamas vietos reikišniu ar paskiros valstybės problema, o yra nacionalinė viso krašto bėda ir turi būti viso krašto atsakomybė.

Juodajai Rankai nebesiseka

Neseniai Amerikoje buvo užklupta Juodosios Rankos "Mafia" gengsterių konferencija, kurios apie dešimtis vadeivų gavė naudingą programą. "Mokėdami po keletą nikelių per savaitę, atskaitant iš jų algų čekių, Amerikos žmonės tuo būdu apsidrausti nuo didelių sąskaitų daktarams ir ligoninėms savo sename amžiuje. Iš 16 milijonų amerikiečių virš kaip 65 metų amžiaus du trečdaliai turi metinių pajamų mažiau negu \$2,000... Jie vargiai suduria galus su galais. Jie nepajėgia apsidrausti sveikatos". Tačiau Amerikos Medicinos Draugija, Manufaktūristų sąjunga ir Prekybos rūmai esą priešingi senatvės sveikatos apdraudai. Meany priminė, kad tos pačios organi-

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams medžiagų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

Apdraustas saugumas - pelningi patarnavimai

Pasinaudokite sekančiais mūsų patarnavimais: Nariams veltui iškeičiame čekius • Duodame Money Orderius — čekius šeimos biloms apmokėti • Apdraudžiame taupymo skyrius • Kalėdų ir vakacijų skyriai • Aukšti dividendai • Jaunuoliams kolegijos bonų skyrius • Nemokamas parkinimas • Saugios vauktų dėžutės • Depozitavimas naktį • Organizacijoms veltui kambarys susirinkimams • Ir daug kitų naudingų patarnavimų.

Chicago Savings & Loan Ass'n
6245 So. Western Ave. Tel.: GROvehill 6-7575 Chicago, Ill.
ATDARA: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.

KITĄ SEKMADIENĮ, rugpjūčio 21 d., BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

— I V Y K S —

NAUJIENU PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS ir LABAI GERI GERIMAI

KITĄ SEKMADIENĮ VISI KVIEČIAMI Į NAUJIENU PIKNIKĄ

TAUPLYKITE TEN, KUR MOKAMAS AUKŠCIAUSIAS DIVIDENDAS

MIDLAND SAVINGS

Ant visų sąskaitų **4 1/2%** MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION **5%** Ant Bonus sąskaitų

4038 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILL. Phone: LA 3-6719
Kiekviena sąskaita iki \$10,000.00 apdrausta Federalinės valdžios Draudimo Įstaigoje. August Saldukas, Prezidentas

CRANE SAVINGS AND Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th Street Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams

4 1/4% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Gelioja nuo 1960 metų vasario 1 dienos. Pinigai, įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.

OS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:00 vakaro; Antradienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniai 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniai uždaryta.

INVEST IN UNIVEST

Anticipated Dividend Rate **4 1/2%** per annum Effective April 1, 1960

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone HAymarket 1-3070

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

